

A Fővárosi Ítéltábla a Budapesti 304. számú Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a dr. Ugrin Tamás ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű alperes ellen áru ellenérték megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2011. október 17. napján kelt 3.G.40.388/2010/17.számú ítélete ellen az alperesek részéről 18. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a II. rendű alperessel szembeni keresetet elutasítja, mellőzi a II. rendű alperes perköltség megfizetésére kötelezését és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint elsőfokú perköltséget, egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla a felperest a II. rendű alperes javára 100.000 (százezer) forint, az I. rendű alperest a felperes javára 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltség 15 napon belüli megfizetésére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a ... székhelyű ... és ... ruházati termékeinek kizárólagos magyarországi forgalmazója.

Az I. rendű alperesi gazdasági társaság 2007. évtől ... ruházati termékeket forgalmazó kiskereskedelmi üzleteket is működtetett; e tevékenysége körében állt üzleti kapcsolatban a felperessel. Az I. rendű alperesnél a ruházati kiskereskedelmi tevékenység irányítását, az üzletvezetői feladatokat munkaviszony keretében a II. rendű alperes látta el, ő tartotta a kapcsolatot a felperessel, intézte a ruházati termékek megrendelését, az áruátvételt, az elszámolást.

A felperes és az I. rendű alperes üzleti kapcsolatukban azt a gyakorlatot követték, hogy meghatározott termékek I. rendű alperes részére történő értékesítésére szállítási keretszerződéseket kötöttek egymással, amelyek alapján az I. rendű alperes írásbeli megrendeléseinek a felperes ugyancsak írásbeli visszaigazolásával létrejött eseti szállítási szerződésekben foglaltak szerint a felperes által leszállított áru ellenértékét az I. rendű alperes készpénzfizetési számla ellenében a szállításkor fizette ki a felperesnek. A szállítási keretszerződéseket, az írásbeli megrendeléseket az I. rendű alperes képviselőjében a II. rendű alperes írta alá.

A felperes mint szállító és az I. rendű alperes mint megrendelő a már ismertetett módon 2008. évben ...-termékekre 2008. március 10-i, 2008. június 1-jei, 2008. augusztus 17-i és 2008. november 26-i keltezéssel, ...-termékekre 2008. augusztus 3-i és 2009. augusztus 4-i keltezéssel kötöttek szállítási keretszerződéseket.

Az okiratok egyebek mellett azonosan tartalmazzák azt, hogy a szállítási keretszerződés alapján a felek között eseti szállítási szerződések jönnek létre a szállítandó termékek megnevezését, mennyiségét, a szállítás időpontját tartalmazó I. rendű alperesi írásbeli megrendelések felperes általi írásbeli visszaigazolásával (II.1. pont); a szállító az átadott termékekre vonatkozóan számlát állít ki, szállításkor a megrendelő aláírásával igazolja, hogy az árut, valamint a számlát átvette; a megrendelő az áru megérkezéséről szóló értesítéstől számított 5 napon belül gondoskodik az áru átvételéről és ellenértékének kifizetéséről, késedelmes fizetés esetén a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot tartozik fizetni. (IV. pont)

A VI.1. pont szerint az áru a vételár teljes kifizetését követően kerül a megrendelő tulajdonába. A VI.2. pont értelmében a szállító a fenntartott árut visszakövetelheti a megrendelőtől és elállhat a szerződéstől, amennyiben a megrendelő fizetési kötelezettségét határidőre, illetve a felek személyes konzultációja során meghatározott határidőre sem teljesíti. A VI.6. pont szerint a szerződés határozatlan időtartamra jön létre és írásban mondható fel.

2008 őszétől az I. rendű alperesnél fizetési problémák jelentkeztek; a felperes és a II. rendű alperes közötti egyeztetések során megállapodtak abban, hogy az I. rendű alperes a leszállított áru ellenértékét csak az értékesítés után fizeti ki a felperesnek, a felperes a számlát azt követően állítja ki, hogy az egyes eseti szállítási szerződések alapján leszállított áru ellenértékét az I. rendű alperes megfizette.

A felperes által a szállítási keretszerződések és a visszaigazolt egyedi megrendelések alapján leszállított áruk ellenértékéből az I. rendű alperes 5.591.375 forintot nem fizetett meg, a tartozás fennálltát a II. rendű alperes írásban elismerte.

A felperes mint megbízó és az I. rendű alperes mint bizományos keltezés nélkül egy bizományos értékesítési szerződést is kötött egymással, amelyben az I. rendű alperes vállalta, hogy értékesítésre átveszi a megbízó saját tulajdonát képező termékeket, amelyekről a megbízó az áru megnevezését, nagykereskedelmi árát és darabszámát tartalmazó szállítólevelet állít ki. A szerződés szerint megbízó az eladott termékekről az elszámoláskor, utólag állít ki számlát, az árufeltöltést a megbízó igény szerint biztosítja, minden feltöltés egyben elszámolással is jár, maximum kéthetente.

Az I. rendű alperes képviselőjében ezt a szerződést is a II. rendű alperes írta alá.

A felperes ... megjelöléssel 2009. szeptember 2-án 174.700 forint értékű, 2009. november 9-én 177.890 forint értékű, bizományos értékesítésre a felperesnek átadott árurol állított ki szállítólevelet, amely árumennyiségből a 2010. január 10-én kiállított felperesi szállítólevél szerint 301.520 forint értékű került visszárúzásra.

A I. rendű alperes jogi képviselője útján 2010. március 17-én kelt levelében közölte a felperessel, hogy a gazdasági világválságra visszavezethető forgalomcsökkenés, illetve a ruházati kiskereskedelmi tevékenységet folytató személy egészségi állapotának megromlása miatt a jövőben nem folytatja ezen tevékenységet. Egyúttal felszólította a felperest, hogy a bizományos értékesítési szerződés alapján az I. rendű alperes birtokában lévő, a mellékelt leltár szerinti árut 15 napon belül szállítsa el, arra is utalva, hogy a két cég közötti elszámolás érdekében folytatott korábbi személyes egyeztetés nem vezetett eredményre, ugyanakkor a tevékenység lezárása körében megállapítást nyert, hogy az I. rendű alperesnek a felperessel szemben rendezetlen számlája nincs, a szállítólevelek szerinti értékben az áru az I. rendű alperesnél megtalálható.

A felperes 2010. március 18-án kelt levelében közölte az I. rendű alperessel, hogy vele szemben 5.591.375 forint követelése áll fenn, valamennyi számla esedékessége lejárt, és felszólította tartozása 8 napon belüli kifizetésére.

2010. április 6-i keltezésű újabb levelében a felperes a korábbi fizetési felszólítást megismételve az I. rendű alperes 2010. március 17-i levelében foglaltakra utalva azt is rögzítette, hogy a felek között kizárólag a ... vonatkozóan jött létre az alperes által hivatkozott bizományos szerződés, ugyanakkor a 2008. év folyamán megkötött 5 szállítási szerződés alapján a szállítólevelekkel igazoltan átvett áru ellenértékéből az I. rendű alperes 5.591.375 forintot nem fizetett ki, amely tartozását korábban többször is elismerte.

Az I. rendű alperes 2010. április 19-én kelt válaszlevelében továbbra is a birtokában lévő áru visszaszállítását kérte a felperestől arra hivatkozással, hogy a bizományos szerződés nem határozza meg a körébe tartozó árukat, nem csak egy bizonyos árukörre vonatkozik, a birtokában lévő áruk több mint a feléhez nem tartozik számla,

így azok csak bizományosi szerződés alapján kerülhettek hozzá. Egyebekben arra is utalt, hogy a fennálló tartozásáról csak korábbi alkalmazottja, a II. rendű alperes betegségét követően szerzett tudomást, továbbá álláspontja szerint a II. rendű alperes nem volt jogosult a társaság nevében a szerződések aláírására, mert nem volt vezető tisztségviselő, és erre vonatkozó felhatalmazással sem rendelkezett.

2010. július 14-én kelt újabb levelében az I. rendű alperes a korábban közölt álláspontját fenntartva azt hangsúlyozta, hogy az áru a szállítási szerződések alapján sem került a tulajdonába, mert e szerződések értelmében ehhez az ellenérték kiszámlázása, illetve ennek alapján kifizetése szükséges, ami nem történt meg. Utalt arra is, hogy a felperes a fizetési problémák ellenére anélkül adta ki az árut a II. rendű alperesnek, hogy ellenőrizte volna képviseleti jogosultságát, ugyanakkor a cég vezetése részére sem számlát, sem fizetési felszólítást, sem egyéb megkeresést nem küldött.

A felperes 2010. július 23-án előterjesztett, a Ptk. 379., 381., 302., 303., valamint 507. §-ára alapított keresetében az I. rendű alperest 5.642.445 forint és annak a keresetlevél benyújtása napjától a kifizetésig a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni.

2010. december 22-én a felperes a Ptk. 221. §-ára hivatkozással keresetét a II. rendű alperesre is kiterjesztve az alperesek egyetemleges marasztalását kérte.

A per 2011. október 17-i utolsó tárgyalásán a felperes akként módosította keresetét, hogy az alperesek egyetemleges marasztalása iránti kérelmét „vagylagosan” tartotta fenn.

A kereseti előadás szerint az I. rendű alperes a részére a szállítási keretszerződések és a megrendelések felperesi visszaigazolásával létrejött eseti szállítási szerződések alapján leszállított ... és ... ruházati termékek vételárából 5.591.375 forintot felszólítás ellenére sem fizetett ki. A bizományosi szerződésekben eredően az I. rendű alperesnek további 51.070 forint tartozása áll fenn. Mindezekre tekintettel az I. rendű alperes a kereseti kérelem szerinti összeg és annak a keresetlevél benyújtása időpontjától a szállítási keretszerződésben meghatározott mértékű késedelmi kamata megfizetésére köteles.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében előadottakkal szemben a felperes állította, hogy a szállítási szerződések alapján leszállított ...- és ...-termékek vonatkozásában fizetési nehézségeire tekintettel ugyan fizetési haladékot adott az I. rendű alperesnek és hozzájárult a vételár részletekben történő kifizetéséhez, a számlát pedig csak az egyes szállítmányok teljes ellenértékének megfizetése után állította ki, ezáltal azonban a felek között létrejött szállítási szerződések nem módosultak bizományosi szerződéssé, a kiállított szállítólevelekből is kétséget kizáróan megállapítható, hogy az áru szállítási szerződések alapján került átadásra az I. rendű alperes részére, akinek fizetési kötelezettsége ezen szerződések alapján áll fenn. A számla utólagos kiállítását a felperes szerint az indokolta, hogy a teljes vételár alperesi kifizetése előtt ne keletkezzen áfa-fizetési kötelezettsége.

A II. rendű alperessel szembeni keresetét a felperes a II. rendű alperes képviseleti jogosultságával kapcsolatosan a pert megelőzően, valamint a per során tett ellentmondásos I. rendű alperesi nyilatkozatokra alapította arra hivatkozva, hogy amennyiben a szállítási szerződések megkötése és a felperessel történt

egyeztetések során a II. rendű alperes képviseleti jogosultság nélkül járt el az I. rendű alperes nevében, úgy az e szerződésekből eredő kötelezettségek teljesítéséért a Ptk. 221. §-a alapján álképviselőként felel.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I. rendű alperes módosított ellenkérelmében nem vitatta, hogy közte és a felperes között szállítási szerződések jöttek létre, azonban azt állította, hogy fizetési nehézségeire tekintettel utóbb a felek szóbeli megállapodással bizományosi elszámolásra tértek át azzal, hogy a felperes hozzájárult a leszállított áruk ellenértékének az I. rendű alperesi értesítést követő kifizetéséhez. A bizományosi szerződés szerinti elszámolás keretében a felperes a leszállított, de az I. rendű alperes által nem értékesített áruk ellenértékére nem, csak azok kiadására tarthat igényt.

Az I. rendű alperes véleménye szerint a kereset abban az esetben is megalapozatlan, ha az elsődleges védekezése szerinti bizományosi szerződés létrejötte nem lenne megállapítható ugyanis, miután a felperes a szállítási szerződésekben foglaltak ellenére az áru leszállításakor nem állított ki számlát, az ellenérték nem került kifizetésre, ennek következtében a szállítási keretszerződések VI.1. és VI.2. pontjában foglaltakra figyelemmel az áru nem került az I. rendű alperes tulajdonába, az továbbra is a felperesé, aki a vételárra nem tarthat igényt.

Az I. rendű alperes hivatkozott arra is, hogy miután a felperesi számlázási kötelezettség elmulasztására figyelemmel a felek egyike sem teljesítette teljes körűen a szállítási szerződésből eredő kötelezettségeit, továbbá a külső körülményekben bekövetkezett változások - a gazdasági válság miatti nagymértékű forgalomcsökkenés, a ruházati kereskedelmi tevékenységet végző személy súlyos betegsége - miatt a tevékenység folytatása tőle nem volt elvárható, a Ptk. 381. §-a alapján elállási jog illette meg, amelyet 2010. március 17-i levelében gyakorolt is. Az elállás folytán a feleket elszámolási kötelezettség terheli, a leszállított, de nem értékesített áruk vételárára azonban a felperes nem tarthat igényt.

Az I. rendű alperes a per 2011. május 19-i tárgyalásán úgy nyilatkozott, nem vitatja azt, hogy a szállítási szerződések alapján a felperes által leszállított, de a felperesnek ki nem fizetett áruk ellenértéke 5.591.375 forint.

A II. rendű alperes képviseleti jogosultságát illetően az I. rendű alperes a peres eljárás során is többször utalt annak hiányára, illetve arra, hogy a perbeli szerződéseket, szállítóleveleket az I. rendű alperes részéről nem cégszerűen írták alá. A per 2011. május 9-i tárgyalásán ugyanakkor az I. rendű alperes kifejezetten úgy nyilatkozott, nem vitatja, hogy a felek között szállítási szerződés jött létre; majd a 2011. október 17-i tárgyaláson kijelentette, a II. rendű alperes munkaviszony keretében, üzletvezetőként irányította a ruházati üzletet, az I. rendű alperes ügyvezetője tudott a szerződéskötésről, a bizományosi szerződésről is.

A II. rendű alperes elsősorban arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperesi ruházati üzlet vezetőjeként a Ptk. 30. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperes képviseletére jogosult személynek minősül, alkalmazottként nem terheli felelősség

az I. rendű alperes esetleges tartozásaiért, erre figyelemmel a Pp. 64. § (2) bekezdése alapján a perből történő elbocsátását kérte.

A II. rendű alperes érdemi védekezése szerint a rendelkezésre álló adatokból kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes és az I. rendű alperes is tudott arról, hogy a ruházati termékek megrendelésével összefüggésben az I. rendű alperes részéről ő tartja a kapcsolatot, így a felperes nyilvánvalóan alaptalanul hivatkozik az álképviselőre.

Személyes meghallgatása során a II. rendű alperes úgy nyilatkozott, véleménye szerint az, hogy felperes beleegyezett a kiszállított áruk I. rendű alperes általi értékesítését követő kiszámlázásába, akként értelmezhető, hogy a továbbiakban a felperes bizományba adja a ...-árut.

Az elsőfokú bíróság 2011. október 17-én meghozott 3.G.40.388/2010/17. számú ítéletével az I. és a II. rendű alpereseket a felperes részére egyetemlegesen 5.642.445 forint és ezen összeg után 2010. július 23-tól az I. rendű alperest a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti, a II. rendű alperest a Ptk. 301. §-a szerinti késedelmi kamat, továbbá az alpereseket egyetemlegesen 338.600 forint illeték és bruttó 250.000 forint ügyvédi költség mint perköltség megfizetésére kötelezte.

Az ítélet indokolása szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok, így a szerződések, szállítólevelek, az I. rendű alperes fizetési nehézségeinek jelentkezését követően a felek között folytatott egyeztetésekről készült okiratok alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az I. rendű alperes számlatartozása a keresetben megjelölt jogcímenek és összegben fennáll, a Ptk. 379. §-a szerinti szállítási keretszerződések és eseti szerződések alapján leszállított áruk ellenértékét a felperes az I. rendű alperes fizetési nehézségeire és a közöttük fennálló szerződéses kapcsolatra tekintettel számlázta ki a szállítási szerződéstől eltérően az áruk I. rendű alperesi értékesítését követően.

A II. rendű alperest marasztaló döntését az elsőfokú bíróság a Ptk. 221. § (1) bekezdésére utalva azzal indokolta, hogy az I. rendű alperes a tárgyalás berekesztéséig nem vonta vissza a szállítási szerződések aláírásának cégszerűségét vitató nyilatkozatát, amely a tartalma szerint úgy értelmezendő, hogy az I. rendű alperesi ügyvezető a II. rendű alperes által kötött ügyleteket nem hagyta jóvá, vele szemben is marasztaló ítélet meghozatalának volt helye.

Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását kérték. A perben tett korábbi nyilatkozataikat részben megismételve állították, hogy 2008 nyarától a felperes bizományosi szerződés alapján szállított, amit az is bizonyít, hogy számláit nem a szállítási keretszerződésekben foglaltak szerint állította ki. A kiszámlázott összegeket az I. rendű alperes maradéktalanul kifizette, lejárt számlatartozása a felperessel szemben nincs, a kereset a jogalapját ésösszezszerűségét tekintve egyaránt megalapozatlan. Az I. rendű alperes ügyvezetője csak a felperes 2010. év eleji nyilatkozataiból szerzett tudomást arról, hogy a felperes szerint a felek között nem bizományosi konstrukció áll fenn, ezért nem hajlandó visszavenni az árut. Ezt megelőzően a felperes fizetési felszólítást nem küldött és követelése fennálltáról az év végi egyenlegközlő levél megküldését is elmulasztotta. A felek közötti

bizományosi jogviszony fennálltát támasztja alá az a körülmény is, hogy miután a szállítási szerződés szerint az áru a teljes vételár kifizetését követően került a megrendelő tulajdonába, a kiszállított áru ellenértékét felperesnek az átadáskor, de legkésőbb 30 napon belül ki kellett volna számláznia, ami nem vitásan nem történt meg. Az alperesek szerint állításukat igazolja az a körülmény is, hogy a felperes csak azt követően érvényesítette követelését, miután a nála lévő áru visszaruzása érdekében az I. rendű alperes levélben fordult hozzá.

A fellebbezés szerint az első fokú ítélet II. rendű alperest marasztaló rendelkezése azért is téves, mert a II. rendű alperes az I. rendű alperes alkalmazottjaként, boltvezetőjeként járt el, tevékenységét az I. rendű alperes „elismerte”, ezért önálló felelőssége nincs.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Állította, az I. rendű alperes fizetési kötelezettségének teljesítésére adott halasztást, az alperesek ezt utólag alaptalanul állítják be bizományosi szerződésben történő megállapodásként. Hangsúlyozta, hogy a szállítási keretszerződések alapján az I. rendű alperes a gyártó mintakollekciójából egyedi megrendelésre legyártott, az eredeti áron csak az adott szezonban értékesíthető divatruházati cikket rendelt, önmagában e körülményre figyelemmel is nyilvánvalóan alaptalanul hivatkoznak az alperesek a bizományosi elszámolásra történő utólagos áttérésre. A felperes véleménye szerint a bizományosi szerződés létrehozása körében az alperesek egyébként sem bizonyították a felek kölcsönös akarategyezőségét. A számla kiállításának elmaradása az I. rendű alperes fizetési kötelezettségének fennálltát nem érinti, annak kizárólag a késedelmi kamat kezdő időpontja szempontjából van jelentősége. A per irataiból megállapítható, hogy felszólította az I. rendű alperest teljesítésre, ugyanakkor az alperesi tartozás-elismerésre tekintettel ennek esetleges elmaradása sem érinti a fizetési kötelezettségét. A felperes álláspontja szerint a II. rendű alperes a Ptk. 221. §-a szerinti álképviselőnek minősül, a kereset ezért vele szemben is megalapozott.

A Fővárosi Ítéltőtanács az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül; a II. rendű alperes fellebbezését megalapozottnak, az I. rendű alperesét alaptalannak találta, az alábbiak szerint.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes marasztalására irányuló kereseti kérelem körében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és abból érdemben helytálló jogi következtetést vont le, a II. rendű alperessel szemben érvényesített igény tekintetében azonban a döntése téves.

A II. rendű alperessel szemben a felperes módosított keresetét annak tartalma szerint az álképviselő Ptk. 221. §-a szerint kártérítési felelősségére alapította, azt vagylagosan, arra az esetre terjesztette elő, ha a perbeli követelése alapjául szolgáló szerződések a felperes és az I. rendű alperes között azért nem jöttek volna létre, mert a szerződéskötéskor a II. rendű alperes az I. rendű alperes nevében képviseleti jog hiányában tett nyilatkozatot.

Kétségtelen, hogy az I. rendű alperes a pert megelőzően és a perben tett nyilatkozataiban a felperesi követeléssel szembeni védekezéséért többször hivatkozott a II. rendű alperes képviseleti jogosultsága hiányára; utóbb azonban ezt nem tartotta fenn, sőt kifejezetten elismerte, hogy ügyvezetője tudott a szerződéskötésekről, a perbeli szerződések közte és a felperes között jöttek létre. Utóbbi nyilatkozatával az I. rendű alperes a Ptk. 221. § (1) bekezdésében foglaltak szerint jóváhagyta a II. rendű alperes perbeli szerződésekkel összefüggésben tett jognyilatkozatait, cselekményeit, így amennyiben képviseleti jog hiányában járt volna is el, az általa képviselt fél jóváhagyása okán az joghatályosnak minősül.

Az I. rendű alperesi nyilatkozatokból és a rendelkezésre álló adatokból ugyanakkor megállapítható, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperesi gazdasági társaság ruházati üzlete vezetőjének minősült, és az üzlet rendeltetésszerű működése által meghatározott körben járt el, amikor a ruházati termékek beszerzésére szerződéseket kötött a felperessel, megrendeléseket adott, intézte az áruátvételt és a szerződésekkel kapcsolatos jognyilatkozatokat tett. A II. rendű alperes ezért a Ptk. 30. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a perbeli szerződésekkel kapcsolatos jognyilatkozatok, cselekmények körében az I. rendű alperes képviselőjének tekintendő, így az álképviselet szabályainak vele szembeni alkalmazása ezért is kizárt.

Mindezekre tekintettel tévedett az elsőfokú bíróság, amikor - jogalap hiánya ellenére - a II. rendű alperest a Ptk. 221. § (1) bekezdése alapján marasztalta.

Az I. rendű alperessel szembeni, elsődlegesen a perbeli szállítási, illetve bizományosi szerződések teljesítésére, a leszállított áru ellenértékének megfizetésére irányuló kereseti kérelemre nézve a Fővárosi Ítéltábla álláspontja a következő.

Az I. rendű alperes nem vitatta, hogy bizományosi szerződésből eredően 51.070 forint tartozása állt fenn a felperessel szemben, módosított ellenkérelmében azt sem tette vitássá, hogy közte és a felperes között szállítási szerződések jöttek létre, a megrendelések szerinti árut a felperes leszállította, melynek ellenértékéből 5.591.375 forintot nem fizetett ki.

Az I. rendű alperes elsődlegesen arra hivatkozással kérte a kereset elutasítását, hogy fizetési nehézségeire tekintettel a szállítási szerződések létrejöttét követően szóbeli megállapodással a felek bizományosi elszámolásra tértek át, a szállítási szerződéseket utóbb bizományosi jogviszonnyá módosították, így a felperes nem tarthat igényt a leszállított, de az I. rendű alperes által nem értékesített áruk ellenértékére, csak a kiadásukat követelheti.

Figyelemmel arra, hogy a felperes kizárólag azt ismerte el, a szállítási keretszerződésben foglaltakhoz képest fizetési haladékot adott az I. rendű alperesnek, azt azonban vitatta, hogy vele szóban a szállítási szerződés alapján leszállított áruk bizományosi elszámolásában állapodott volna meg, a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az I. rendű alperesre hárult annak bizonyítása, hogy a szállítási szerződéseket a felek utóbb az általa előadottak szerint módosították.

Az I. rendű alperesi állítás szerinti szállítási szerződésmódosításnál képviseletében eljáró II. rendű alperes személyes meghallgatása során tett nyilatkozatából az állapítható meg, hogy a II. rendű alperes a felperes ügyvezetőjének azt a nyilatkozatát értelmezte a szállítási szerződés bizományosi szerződéssé módosításaként, amellyel lehetővé tette, hogy a leszállított áru ellenértékét csak az eladást követően fizesse ki.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a felperes II. rendű alperesi előadás szerinti ezen nyilatkozata nem értékelhető a bizományosi elszámolásban történő megállapodás létrehozására irányuló, a Ptk. 205. § (1) bekezdése szerinti felperesi akarat-kifejezésként. Ebből a nyilatkozatból nem lehet többre következtetni, mint arra, hogy a felperes a szállítási keretszerződésekben foglaltaktól a fizetési határidő tekintetében kívánt eltérést engedni, mégpedig akként, hogy az I. rendű alperesnek a fizetési kötelezettségét nem előre, hanem utólag kell teljesítenie. A felperesi nyilatkozat semmiképpen nem értelmezhető akként, hogy a felperes lemondott a szállítási szerződés alapján teljesített áruk ellenértékéről, vételáráról oly módon, hogy hozzájárult volna a teljesítés bizományosi szerződés szabályai szerinti elszámolásához.

Tekintettel arra, hogy a felperes a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan teljesítette a szállítási szerződésben vállalt kötelezettségeit, a szerződés szerinti árukat átadta az I. rendű alperesnek, ugyanakkor bizonyítottan nem jött létre a felek között olyan megállapodás, amely a felperesi teljesítés bizományosi jogviszony keretében történő elszámolásáról rendelkezett volna, a Ptk. 379. § (1) bekezdése alapján a felperes igényt tarthat az alperessel szemben a leszállított áruk ellenértékének megfizetésére.

Önmagában az a körülmény, hogy a szállítási szerződés szerint a vételár kifizetéséig a felperes fenntartotta tulajdonjogát, nem érinti az I. rendű alperes fizetési kötelezettségét, nem zárja ki azt, hogy a felperes az általa szerződésszerűen leszállított áruk vételára iránti kötelmi igényét érvényesítse; a vételár kifizetésével az I. rendű alperes a birtokában tartott árukon a Ptk. 117. § (2) bekezdése szerint minden további felperesi cselekmény nélkül tulajdonjogot szerez.

Az I. rendű alperes a számlaadási kötelezettség elmulasztására is megalapozatlanul hivatkozik a fizetési kötelezettség alóli mentesülése körében. A szállítási keretszerződéseket a felek az I. rendű alperes által sem vitatottan szóban módosították, mely megállapodás értelmében az áru I. rendű alperesi értékesítése hiányában felperest nem terheli számla-kibocsátási kötelezettség. A számlázási kötelezettség elmulasztása önmagában egyébként sem érintené az I. rendű alperes fizetési kötelezettségét, amely a felperes szerződésszerű teljesítésére és a lejárt fizetési haladéokra tekintettel a vételár teljesítésére irányuló felperesi felszólítás kézhezvételével esedékessé vált. A számlázási kötelezettség elmulasztásának csakis a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja meghatározása körében lehetne jelentősége (GK 66).

A bírói gyakorlat szerint a Ptk. 320. § (1) bekezdése, illetve 381. § (1) bekezdése szerinti, a szerződéstől való elállásra vonatkozó nyilatkozatnak határozottnak és egyértelműnek kell lennie (BH 1993.692). Az I. rendű alperes 2010. március 17-i levele ezeknek a követelményeknek nyilvánvalóan nem felel meg, így elállási nyilatkozatnak nem tekinthető, az okirat egyébként is azt tartalmazza, hogy az I. rendű alperes a jövőben nem kívánja folytatni a ruházati kiskereskedelmi tevékenységét. Erre figyelemmel az I. rendű alperes a szállítási szerződéstől történt elállásra hivatkozással sem mentesülhet vételár-fizetési kötelezettsége teljesítése alól.

Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a rendelkezésre álló adatok alapján azt állapította meg, hogy az I. rendű alperes számlatartozása a keresetben megjelölt összegben és jogcímenen fennáll, ezért az I. rendű alperest a kereseti kérelem szerint marasztalta.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a II. rendű alperessel szemben a keresetet elutasította, mellőzte a II. rendű alperes perköltség megfizetésére kötelezését és a felperest kötelezte a II. rendű alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdésében foglaltak szerint mérlegeléssel, az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan megállapított ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltség megfizetésére, egyebekben az ítéletet helybenhagyta.

A II. rendű alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte a II. rendű alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdése alkalmazásával, mérlegeléssel megállapított, a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban álló ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Az I. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése szerint a már ismertetett mérlegelési szempontok alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2012. június 12.

Levek Istvánné dr. s. k.,
mb. tanácselnök

Dr. Felker László s. k.,
előadó bíró

Dr. Csányi Terézia Katalin s. k.,
bíró

A kiadmány hiteléül: